

tiet ønsker ikke at skabe et kunstigt Flertal i Folketinget. Men har vi Sikkerhed for, at naar hvert Parti gaar til Valg for sig med den nuværende Valglov, at da de Partier, der har Flertal i Befolkningen, ogsaa faar Flertal i Rigsdagen? Vi fik ved Venstres Foranstaltning — eller i hvert Fald med Venstres Medvirkning — en Valglov, hvorved vi tredeler Tillægsmandaterne. Nu er der ingen, der kan vide, hvorledes Valgene vil blive til Foraaret. Man kan ikke vide det med det store nye Vælgertal, Kvinderne, Tyendet, de mange nye Vælgere, der kommer til, man kan ikke paa Forhaand vide, hvordan Partistillingen vil blive. Men bygger vi paa de afholdte kommunale Valg, regner vi med, at de politiske Delingslinier i alt væsentligt er de samme denne Gang som ved sidste Valg, saa ved vi paa Forhaand, at Partiet Venstre i Jylland vil faa flere Mandater, end der kan tilkomme dem efter deres Stemmetail, saa mange, at de 11 Suppleringsmandater langt fra kan opveje til andre Partier det, som Partiet Venstre vinder af for mange Mandater. Men paa Øerne — jeg regner med sidste Valg — vil Venstre faa saa faa Mandater, at de gør et godt Indgreb i Tillægsmandaterne, d. v. s., hvis hvert Parti gik til Valg for sig, vilde Venstre faa Tillægsmandater paa Sjælland og for mange Mandater i Jylland! Og saa fik Venstre en Stilling, der i hvert Fald var stærkere end den, der kunde tilkomme det. Den ærede Ordfører for Venstre mente, at det var saadant noget, vi maatte se at forhindre, og jeg spørger da Venstre: Kan vi ikke gøre noget ved det? Vi kan simpelthen fordele de 23 Suppleringsmandater for hele Landet saaledes, at det Parti, der har faaet det, som ved Valget kan tilkomme det, ingen Suppleringsmandater faar. Er der Alvor i det Ønske, at vi skal gaa til Valg efter Forudsætningen: hvert Parti for sig, maa Venstre begynde med at gøre Tilbudet: Skal vi ikke fordele de 23 Suppleringsmandater til hele Landet? Vil Venstre ikke det, vil de altsaa have lagt Situationen til Rette saaledes, at deres Parti faar flere, end der tilkommer det. Hvis Venstre siger: Vi er parate til en Ændring af Valgloven, vil det ikke støde paa Modstand fra anden Side. Det var

Venstre, der ved Valglovens Udarbejdelse var ivrigt for at faa den omtalte Ordning tilvejebragt, og jeg glæder mig nu ved at høre, at den ærede Ordfører for Venstre var ængstelig for, at et Parti skulde faa flere Mandater, end det har Vælgere til i Befolkningen. Jeg maa altsaa gaa ud fra, at vi kan faa Venstres Tilslutning til den Ændring, jeg her har nævnt.

Jeg kan ikke for Socialdemokratiets Vedkommende sige, hvorledes vor Stilling vil blive til næste Valg. Det synes mig ogsaa, at der er god Tid til at tage Bestemmelse derom, naar man ser, under hvilke Forhold Valget kommer til at foregaa. Vi haaber alle, at den frygtelige Verdenskrig vil være sluttet, naar vi holder Valg til Foraaret, og at vi vil være kommet ind under andre Forhold end dem, vi lever under nu, men vi har desværre ingenlunde Sikkerhed for, at det bliver saaledes, vi ved ikke en Gang, hvordan de indre politiske Forhold bliver, og derfor tror jeg, at vi, ligesom Venstre tidligere plejede, i Modsætning til, hvad det gør denne Gang, vil vente med at tage Bestemmelse om vor politiske Taktik, til vi ser, under hvilken Situation Valget kommer til at foregaa. Vil Venstre være med til at gennemføre en Ændring af Valgloven, vil det i hvert Fald i høj Grad bidrage til, at man naar det, som det ærede Medlem kaldte Grundlovens Forudsætning: nemlig at hvert Parti gaar til Valg for sig.

Jeg er enig med Venstres Ordfører i, at det kan ikke lade sig gøre at undgaa en Valgkamp paa sædvanlig Maade denne Gang. Det maa blive saaledes, at Partierne møder frem og veksler Meninger med hverandre. Særlig den Maade, hvorpaa Partiet Venstre benytter Situationen til at kritisere de Ting, de selv har været med til at gennemføre, gør, at det i høj Grad kan være ønskeligt, at ogsaa andre paa deres Møder kan faa et Ord at sige, saa at der kan finde Meningsudveksling Sted. Jeg synes ikke, der er noget tiltalende ved, at hvert Parti for sig samledes til Vælgermøder. Naturligvis, hvis vi alle var saa gode Mennesker, som vi skulde være, og vi aldrig sagde andet, om hverandre, end hvad der var absolut korrekt, kunde det være kønt, hvis Verdenskrigen